تخته سفید شماره ۷۴

تاک

خلاقیت کودکان در خانواده

آزاده سیدمیرزایی جهقی*

● خانواده به‌عنوان اولین نهادی که کودک را پرورش می‌دهد، نقش مهمی در بروز خلاقیت آن دارد. توانایی‌ها، عکس‌العمل‌ها و مهارت‌های کودکان به نظام تربیتی و آموزشی خانواده وابسته است. کودکان در بستر خانواده فکرکردن را می‌آموزند و بنابراین رفتارها و الگوهای موجود در خانواده در نوع تفکر کودکان اثرگذار است. بروز خلاقیت در خانواده به عوامل زیر بستگی دارد.

۱- محبت در خانواده: اغلب متخصصان تعلیم‌وتربیت اعتقاد دارند که مهر و محبت والدین زمینه‌ساز بروز یادگیری و بسیاری از رفتارهای سازنده در کودک است. کسب محبت در خانواده منجر به ایجاد احساس عاطفی مثبت و بروز رفتارهای خلاقانه در کودک می‌شود. در نظام خانواده، محبت به معنای حمایت، علاقه‌مندی و توجه به ایده‌ها، افکار و آثار خلاقانه کودک، تشویق کنجکاوی و رفتارهای مفید و سازنده اوست.

۲- سبک و نوع قضاوت والدین: سبک قضاوت والدین به این معناست که والدین نسبت به تجربه‌ها، احساسات، رفتارها و فعالیت‌های کودک، سرگرمی‌ها و هر آنچه به فرزندان مربوط می‌شود، چه احساس و نظری دارند. یکی از سبک‌های مفید و مؤثر در ایجاد یک رابطه مثبت با کودک، سبک قضاوت استدلالی- عاطفی است. یعنی والدین و کودکان حق دارند حرف و استدلال خود را درباره یک پدیده یا واقعیت بیان کنند. در اینجا قضاوت و داوری با رضایت طرفین انجام می‌شود و درنهایت والدین و فرزندان به نقطه‌نظر مشترکی دست می‌یابند که خود تسهیل‌کننده و حامی اندیشه‌های خلاق است. در این سبک والدین و فرزندان در محیطی آرام و به‌دور از ترس به تبادل نظر می‌پردازند و هیچ‌یک درصدد تحمیل نظر خود برنمی‌آیند، نظرات یکدیگر را شنیده و با احترام به ایده‌ها و نظرات یکدیگر، به یک تصمیم جمعی خواهند رسید.

۳- صداقت و صراحت در خانواده: اگر فضای خانواده صادقانه و توأم با امنیت و آرامش باشد، فرزندان بدون نگرانی و ترس می‌توانند حقایق و واقعیت‌ها را با والدین در میان بگذارند و خانواده پایگاهی مستحکم و ایمن برای آنها خواهد بود. کودک خلاق دوست دارد به او اطمینان کنند و باورها، ارزش‌ها و نیازهایش را صادقانه بپذیرند. او دوست دارد با خانواده راحت باشد و بدون ترس و نگرانی مسائل خود را بیان کند.

۴- خلاقیت والدین: بررسی زمینه‌های افراد خلاق نشان می‌دهد معمولا یکی از والدین یا اعضای خانواده آنها خلاق بوده یا به خلاقیت علاقه‌مند بوده‌اند. اگر والدین تجربه‌های مثبت و مفیدی از دوران کودکی و نوجوانی خود داشته باشند، شرایط مناسبی را برای بروز خلاقیت فرزندان خود تدارک می‌بینند. برعکس اگر والدین تجربه‌های ناخوشایندی از دوران کودکی خود داشته باشند، مثلا تحت کنترل شدید یا با قوانین دست‌وپاگیر بزرگ شده باشند، احتمالا نمی‌توانند زمینه‌ساز بروز خلاقیت در کودک خود باشند. اگر والدین از حالات و رفتارهای افراد خلاق آگاه باشند، از مشاهده رفتارهای گاه عجیب کودکان خلاق متعجب یا ناراحت نخواهند شد و با اطمینان بیشتری به هدایت آنها خواهند پرداخت.

*کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

احیای منابع مالی پایدار وزارتخانه با توسعه اقتصاد آموزش‌وپرورش

سقف درآمد واقعی آموزش‌وپرورش چقدر است؟

مدتی است «وزارت آموزش‌وپرورش» در راستای سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش به دنبال ایجاد تحول در منابع انسانی و مالی خود است. از آنجا که یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های هر سال این ارگان مهم و گسترده دولتی مشکل کسری بودجه است، عزم آن دارد تا با استیفای حقوق مادی خود از سایر سازمان‌ها و نهادها بتواند بخشی از هزینه‌های خود را، بدون اینکه باری بر دوش مردم و دولت بگذارد، تأمین کند. این حقوق که سال‌هاست گردوغبار فراموشی بر آن نشسته است، با رویکرد جدی «وزارت آموزش‌وپرورش» در حال بررسی جهت اجرائی‌کردن است. «منصور مجاوری»، مشاور منابع درآمدی و اقتصادی آموزش‌وپرورش در وزارتخانه، معتقد است برای احیای اقتصاد آموزش‌وپرورش باید به دنبال احیای منابع مالی پایدار برای آموزش‌وپرورش بود. اگرچه طرح موضوع «اقتصاد آموزش‌وپرورش» در کشور ایران تازه است اما می‌تواند شروع خوبی برای بالابردن کیفیت آموزش‌وپرورش در کشور باشد.

در سال‌های اخیر وزارت آموزش‌وپرورش توجه خاصی به طرح مباحث اقتصادی در امر آموزش‌وپرورش دارد. ضرورت طرح این نوع مباحث در امر آموزش از کجا آمده است؟

با توجه به اینکه برای انجام اجرای هر فعالیت صنعتی، کشاورزی و آموزشی‌وتربیتی نیاز به یک مبنای اقتصادی ضروری است، آموزش‌وپرورش نیز به دلیل فعالیت‌های زیادی که دارد، نیاز به منابعی از بُعد مالی دارد. تأمین منابع برای آموزش‌وپرورش تعریف‌های مختلفی دارد. در تمام دنیا بودجه آموزش‌وپرورش از منابع دولتی و همچنین از همکاری با صنایع و مردم تأمین می‌شود و دولت از محل بودجه عمومی، بخش اعظم را به امر آموزش در آن کشور اختصاص می‌دهد. در کشور ما علاوه‌بر منابع دولتی، از طریق توسعه مشارکت‌های مردمی، توسعه مدارس غیردولتی و هزینه‌هایی که خانواده‌ها به دوش گرفته‌اند، منابع مالی تأمین می‌شود. متأسفانه بودجه آموزشی (در حد نیاز واقعی) مغفول واقع شده است. بخش عمده‌ای از هزینه‌ها را خانواده‌ها در کنار آموزش‌وپرورش برای اجرای بهتر فرایند آموزش‌وپرورش در مدارس برعهده گرفته‌اند. هرچند این کمک‌ها اجباری نیست و همیشه به‌صورت اختیاری بوده اما مبلغ قابل‌توجهی بوده و هست. همه سال آموزش‌وپرورش دچار برخی کسری‌ها در بخش بودجه است. این کسری برخاسته از موارد قانونی بوده که در سال جاری یا سال‌های اجرائی اتفاق می‌افتد که خارج از کنترل آموزش‌وپرورش است. برای احیا و بهبود اقتصاد آموزش‌وپرورش باید به دنبال احیای منابع مالی پایدار آموزش‌وپرورش باشیم. راهکار ۲۰ سند تحول بنیادین، «وزارت آموزش‌وپرورش» را موظف به مدیریت بهینه منابع و مصارف کرده است. وقتی صحبت از اقتصاد آموزش‌وپرورش می‌شود به این معنی نیست که فقط درآمدزایی کنیم بلکه باید از منابعی که داریم مانند منابع مالی، انسانی و فیزیکی استفاده بهینه داشته باشیم.

تعریف شما از اقتصاد آموزش‌وپرورش چیست؟

اقتصاد آموزش‌وپرورش یعنی با استفاده از منابع انسانی، مالی و فیزیکی بتوانیم در فرایند فعالیت‌های آموزشی و پرورشی محصول بهتر و باکیفیت تحویل دهیم. اگر درصدی در ساماندهی سرمایه انسانی موفق عمل کنیم، افزایش کیفیت آموزش‌وپرورش را خواهیم داشت. اگر بتوانیم از فضاهای فیزیکی درست استفاده کنیم، می‌توانیم در هزینه‌های مالی صرفه‌جویی داشته باشیم. اگر بتوانیم فرایندها و روش‌ها را اصلاح کنیم؛ قطعا کارایی قابل‌توجهی خواهیم داشت. البته اقتصاد آموزش‌وپرورش فقط روی مباحث مالی تأکید ندارد بلکه منابع انسانی را نیز در نظر گرفته است. در این راستا به بُعد ساماندهی نیروهای انسانی و ساماندهی فضاهای آموزشی، پرورشی و ساماندهی رویه‌ها و فرایندهای اجرائی پرداخته می‌شود. درواقع اصلاح رویه‌ها و فرایندها چه در بعد مسائل آموزشی و چه در بعد مسائل پرورشی همه می‌تواند در بحث احیای اقتصاد آموزش‌وپرورش مدنظر قرار گیرد.

راهکار ۲۰ سند تحول بنیادین صحبت از تنوع بخشی منابع مالی دارد، در کنار آن صحبت از مدیریت مصرف متناسب با نیازهای کمی‌وکیفی نظام تعلیم‌وتربیت هم دارد. در وزارتخانه چه تدبیری اندیشیده شده تا در کنار افزایش سهم اعتبارات هم‌زمان به اصلاح شیوه مصرف نیز پرداخته شود؟

وقتی می‌گوییم تنوع‌بخشی به منابع درآمدی قاعدتا طبق قانون و ضوابطی که در کشور وجود دارد، برخی از موارد درآمدی را می‌توانیم احصا کنیم. این منابع درآمدی تعریف‌شده در قانون است. چیزی نیست که ما امروز ایجاد کرده باشیم باید به‌روزرسانی کنیم، فقط به دلایل مختلف در طول زمان مغفول مانده است. دستگاه‌ها، سازمان‌ها و بخش‌هایی که موظف به پرداخت بودند، سهل‌انگاری کردند و بنابراین دستگاه‌های نظارتی باید در کنار آموزش‌وپرورش قرار گیرند و این درآمدها را رصد کنند. درآمدهای آموزش‌وپرورش چند دسته هستند.

درآمدهای مصرح در قانون که همه‌ساله در قانون بودجه می‌آید مانند درآمد اجاره فضا و فروش ماشین‌آلات و درآمدهای آموزشگاه‌های آزاد و فعالیت‌ها و خدمات آموزشی و... . دوم برخی درآمدها؛ مانند قانون شوراها برای یک‌بار و به صورت جامع قانون مصوب آمده است و این به صورت دائم است. شهرداری موظف است این درآمدها را بر اساس مفاد قانونی کسب کند و در اختیار آموزش‌وپرورش قرار دهد. متأسفانه این درآمدها به هر دلیلی به‌خوبی جذب نشده و در اختیار آموزش‌وپرورش قرار نگرفته است و حتی در سال‌هایی برخی تبصره‌ها و مفاد حذف شده است که یک ظلم به فضای آموزشی مورد نیاز دانش‌آموزان آینده و حتی در برخی نقاط در همین امروز بوده است. وظیفه بخش‌هایی از آموزش‌وپرورش این است که درآمدها را با نظارت، کنترل و مدیریت بیشتری به آن سقف درآمد واقعی خودش برساند. منابع درآمدی تنها به منابع مالی یا پولی اختصاص داده نمی‌شود. وقتی از یک فضای آموزشی و تربیتی استفاده بهینه می‌کنیم یعنی تعداد دانش‌آموز بیشتری را به فضاهای آموزشی، ورزشی، آزمایشگاهی و ... سوق دهیم؛ یعنی استفاده بهینه و مناسب‌تری داشته‌ایم و سرانه بیشتری به دانش‌آموزان اختصاص می‌دهیم. ما این را هم به‌عنوان درآمد حساب می‌کنیم. پس در یک جا منابع درآمدی آموزش‌وپرورش می‌شود کسب منابع مالی و در جای دیگر ارائه خدمات مفیدتر و بیشتر.

منابع درآمدی تعریف‌شده در قانون است؛ چیزی نیست که ما امروز ایجاد کرده باشیم باید به‌روزرسانی کنیم، فقط به دلایل مختلف در طول زمان مغفول مانده است. دستگاه‌ها، سازمان‌ها و بخش‌هایی که موظف به پرداخت بودند، سهل‌انگاری کردند و بنابراین دستگاه‌های نظارتی باید در کنار آموزش‌وپرورش قرار گیرند و این درآمدها را رصد کنند. درآمدهای آموزش‌وپرورش چند دسته هستند

جایگاه مهارت‌پروری در این افزایش کیفیت در آموزش‌وپرورش کجاست؟ چرا استقبال از رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای تا این اندازه کم است؟

علت اینکه دانش‌آموزان از برخی رشته‌های دانشگاهی استقبال بیشتری دارند این است که با تبلیغات گسترده چندرسانه‌ای ذهن و فکر مردم را به سمت رشته‌های خاص هدایت کرده‌ایم و با کمترین هزینه می‌توانند به آن برسند. رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش علاوه‌بر مدارس در دانشگاه‌ها هزینه‌بر هستند و برای اشتغال نیز نیاز به سرمایه اولیه دارند. بحث ساماندهی نیروی انسانی و تأمین معلم متخصص و متعهد که بتواند در آن حرفه تمام هنر خودش را نشان دهد یک بخش است و تأمین منابع مالی مورد نیاز برای تجهیز کارگاه‌های حرفه‌آموزی و هنرستان‌ها بخش دیگر است. وزارت آموزش‌وپرورش در تأمین تجهیزات فنی‌وحرفه‌ای کمبود منابع مالی داشته و به تنهایی قادر به تجهیز کامل نیست؛ باید بر اساس یک قانون ویژه همه صنایع و واردکنندگان ماشین‌آلات و تجهیزات و... به کارگاه‌ها و هنرستان‌ها کمک کنند. وقتی می‌خواهیم یک‌دفعه دانش‌آموز را از رشته نظری به سمت فنی‌وحرفه‌ای ببریم باید دید آیا بستر تأمین تجهیزات آموزش او فراهم شده است. مسئله دیگر اشکالی است که در بُعد اشتغال افراد وجود دارد. آیا تمام دانش‌آموختگان فنی‌وحرفه‌ای جذب بازار کار شده‌اند. وقتی اشتغال محدودیت دارد و منابع در بستر آموزش محدودیت دارند، خانواده‌ها نگران هستند که دانش‌آموزان خود را به هنرستان بفرستند یا خیر. اگر دولت‌ها بتوانند اعتبار مورد نیاز برای تجهیز هنرستان‌ها و کارگاه‌های فنی را تأمین کنند و ما بتوانیم آموزش‌های خوبی را ارائه کنیم قطعا دانش‌آموزان و خانواده‌های آنها استقبال می‌کنند. دولت باید به هنرستان‌ها پرداخت‌های خاصی داشته باشد تا حداقل تأمین ابزارآلات خود را داشته باشند. در ۳۰ سال گذشته به هنرستان‌های خودمان کمتر توجه کرده‌ایم. اگر دولت‌ها و صنایع، هم در تأمین تجهیزات و منابع مالی مورد نیاز و هم در بخش جذب و به‌کارگیری دانش‌آموختگان توجه بیشتر داشته باشند قطعا هنرستان‌ها جذابیت خواهند داشت. خوشبختانه دولت دوازدهم بحث مهارت‌ورزی و حمایت از رشته‌های فنی را در دستور کار قرار داده و یکی از سیاست‌های مهم وزارت جناب آقای بطحائی نیز هست.

اگر مسئله، تأمین منابع مالی در این نوع رشته‌هاست، پس چرا قشر مرفه نیز چندان تمایلی برای ورود فرزندانشان به رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای ندارند؟

اگر در آلمان سیستم مهارت‌های فنی‌شان رشد می‌کند به‌خاطر این است که دولت‌ها خواسته‌اند و قوانین خاصی را برای جذب و به‌کارگیری و کمک به تجهیز گذرانده‌اند. دولت باید جلوی رشته‌هایی را که فاقد مهارت و بازار کار و اشتغال‌زایی هستند بگیرد و تبلیغات خودش را از تمام روش‌های رسانه‌ای روی رشته‌های صنعتی و فنی و کشاورزی بگذارد. وظیفه آموزش‌وپرورش از ابتدایی تا مقطع دیپلم است. نمی‌توانیم دانش‌آموز را مستقیما وارد بازار کار کنیم. این وظیفه بازار کار است که شرایط را برای دانش‌آموزان فنی‌وحرفه‌ای ایجاد و منابع مالی را تأمین کند. بخشی از این اشکال باید از آموزش عالی گرفته شود. بحث اشتغال وظیفه وزارتخانه‌ها و بخش‌های دیگر است. باید روی رشته‌هایی تبلیغ داشته باشند که آن رشته‌ها وارد صنایع شده و در تولید کاربردی داشته باشند. وقتی صنایع و تولید ما به هر دلیلی جذب ندارند، ما نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که دانش‌آموزان ما به بخش فنی‌وحرفه‌ای رجوع کنند زیرا آینده شغلی و اقتصادی خود را در خطر می‌بینند. برای اینکه بتوانیم دانش‌آموزان را مشتاق کنیم به رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای هدایت شوند، باید در خارج از آموزش‌وپرورش به دنبال آن باشیم. یعنی بازار را آماده کنیم تا وقتی دانش‌آموز فنی‌وحرفه‌ای فارغ‌التحصیل شد وارد بازار کار شود نه اینکه حتما وارد دانشگاه شود و مدرکی بگیرد تا بتواند در رشته خودش اشتغال داشته باشد. نگاه دولت به مهارت‌ها تغییر کرده است و باید با حمایت و قدرت واقعی و بیشتر پیگیری شود. آموزش‌وپرورش نمی‌تواند بر اساس دوسوم نیاز خودش این کار را انجام دهد. وقتی زمان پیشنهاد بودجه می‌شود بر اساس آمار و شاخص‌ها و مواردی که داریم، بودجه خاصی را اعلام می‌کنیم. وقتی این بودجه در اختیار آموزش‌وپرورش قرار نگیرد، ما نمی‌توانیم کاری انجام دهیم. همین که حقوق و مزایا را پرداخت کنیم هنر کرده‌ایم. در سال‌های گذشته آموزش‌وپرورش همیشه درگیر کسری بودجه است و به همین علت نتوانسته آن بخش بهبود و کیفیت اقتصادی آموزش‌وپرورش را لمس کنند. وقتی سیستم بودجه‌ریزی ما بر اساس بودجه آموزشی کشور نیست، نباید انتظار داشته باشیم کیفیت در حد انتظار باشد. هرچند ما معتقدیم کیفیت هر سال افزایش پیدا کرده است. اما باید نگاه و رویکرد دولتمردان به نظام آموزشی کشور و بودجه مورد نیاز کشور تغییر کند و با برنامه‌ها و سیاست‌های جدید دولت آموزش‌وپرورش و نظام مالی آن، هزینه‌های واقعی پرسنل و معلمان و سرانه‌های آموزشی، تربیتی و ورزشی و به‌ویژه هنرستان‌ها به صورت واقعی و بدون هیچ‌گونه کسری از قبل دیده شود.

آموزش و پرورش تا چه اندازه به افزایش بهره‌وری در سرانه تولید ناخالص توجه دارد؟

باید بپذیریم که آموزش باعث افزایش بهره‌وری و کارایی می‌شود. پس قطعا دانش‌آموزی که در مدرسه درس خوانده و مهارت‌هایی را یاد گرفته است، وقتی وارد بازار کار یا کارخانه‌های تولیدی یا هر بخش صنعتی و تولیدی اقتصادی می‌شود، باعث افزایش بهره‌وری می‌شود. در یک کارخانه‌ای که ۱۰ کارمند دارد اگر این ۱۰ کارمند بدون مهارت یا کم‌مهارت باشند، قطعا بهره‌وری‌شان نسبت به ۱۰ کارمندی که باسواد و مهارت هستند، تفاوت خواهد داشت. پس آموزش به صورت عام وآموزش‌وپرورش باعث افزایش بهره‌وری و افزایش تولید ناخالص ملی می‌شود. جمعیت در ابتدای انقلاب ۱۸ میلیون بود و امروز ۸۰ میلیون جمعیت داریم. همه شکوفایی‌ای که رخ داده، از سوی همین دانش‌آموزانی است که در آموزش‌وپرورش و آموزش عالی درس خوانده‌اند و اگر ضعف‌ها و نابسامانی‌هایی هم دیده می‌شود، قطعا به دلیل ضعف‌های نظام آموزشی- مهارتی کشور است. اینها بر اساس تفکر آموزشی‌ای که در همین سیستم و نظام آموزشی آموزش دیده‌اند، تولیدات ما را به این اندازه رسانده‌اند. باید بپذیریم که آموزش باعث افزایش بهره‌وری و افزایش تولید می‌شود، افزایش تولید باعث رونق اقتصادی و افزایش اشتغال و افزایش درآمد و در نهایت باعث افزایش سلامت اجتماعی می‌شود. پس اگر به‌دنبال بهبود سلامت جسمی، فکری و اجتماعی هستیم، باید آموزش کشور را جزء اولویت‌های اصلی کشور قرار دهیم.

یادداشت

هفته کودک بدون «دنیا» گذشت

حیدر بایزیدی
معلم زیویه، کردستان

● نهادینه‌شدن تکریم روزهای خاص بدون توجه به اهداف نام‌گذاری، یکی از ابتکارات جالبی است که به همت برنامه‌ریزان مملکتی چندین سال است به بهترین وجه اجرائی شده است. تحلیل گرامیداشت هفته معلم، روز پرستار، روز جانباز و... گویای این مطلب است که ساختار این برنامه‌ها، نمادین بوده و هیچ سنخیتی با معنی واقعی تکریم ندارد. جای تأسف اینکه این برنامه‌های نمادین امروز به آسیب‌پذیرترین قشر جامعه، یعنی کودکان، هم رسیده است. هشتم اکتبر برابر با ۱۶ مهر، روز جهانی کودک نام داشت. کودکان در این روز با اجرای برنامه‌ها، می‌خواهند به بزرگ‌ترها یادآور شوند که دنیای آنها متفاوت است. آنها حق زندگی، امنیت و حق برابری و زندگی در دنیای بدون تبعیض را دارند. درحالی‌که در سایر کشورهای جهان برآورده‌کردن همه نیازهای کودکان (نیازهای روحی و جسمی) جزء برنامه‌های اولویت‌دار است و با حضور خود کودکان در روز کودک، شادترین برنامه‌ها را برای کودکان اجرا می‌کنند، در مملکت ما روز جهانی کودک تحت عنوان برنامه ملی کودک در هر شهر و استانی با دورهمی مسئولان استانی و شهرستانی و اجرای چند برنامه نمادین و نهایتا برگزاری چند نمایشگاه کتاب کودک به پایان می‌رسد. آنچه در انتها باقی می‌ماند دنیای بزرگسالان است که کودکان باید در آن زندگی کنند.

کودکان ما بیش از آنچه نیازمند چنین برنامه‌هایی باشند، به برنامه‌ریزی درست دست‌اندرکاران مسائل کودکان برای طراحی دنیای کودکانه نیازمندند. ما زمانی می‌توانیم سالانه یک روز یا یک هفته در بوق و کرنا برای روز کودک بدمیم که توانسته باشیم کودکانمان را در فضایی سرشار از محبت و تفاهم بزرگ کرده باشیم. برای بررسی این مهم کافی است نگاهی اجمالی به مهدکودک‌ها و مدارس ابتدایی کشور داشته باشیم. بیشتر مهدکودک‌های ما در منازل مسکونی و به‌صورت خصوصی اداره می‌شوند که اولا دارای فضای فیزیکی بی‌روح به‌دور از شادی و نشاط برای کودکان هستند، ثانیا هیچ‌گونه نظارت سازمانی بر نحوه به‌کارگیری و عملکرد مربیان مهدکودک یا پیش‌دبستانی وجود ندارد و با تربیت خشک مکتب‌خانه‌ای به‌راحتی فرصت کودکی‌کردن را از آنها می‌گیریم. بیشتر مدارس ابتدایی ما مخصوصا در مناطق روستایی فرسوده و در حال آوارشدن بر سر معلمان و دانش‌آموزان هستند. گواه سخن، آوارشدن دیوار مدرسه بر سر دانش‌آموز سنندجی پایه اول، «دنیا ویسی»، هم‌زمان با اجرای برنامه هفته کودک در سراسر کشور بود؛ اینکه در این برنامه‌ها، مسئولان ما از کودکان سایر ملل که در مناطق جنگی مورد تعرض قرار گرفته‌اند، یاد کنند و کودکان سایر قاره‌های جهان که در تحریم‌ها و شرایط سخت زندگی می‌کنند، کاری بسیار نیکوست اما، به‌نظر می‌رسد باید کودکان دیروز شین‌آباد را که کودکی‌شان در آتش دبستانشان دود شد و دنیا ویسی را که در اولین روزهای مدرسه و در هفته کودک، دنیایی از کودکی‌ها و آرزوهایش را زیر آوار مدرسه مدفون کرد، فراموش نکنند تا شین‌آبادی دیگر و دنیا ویسی‌های دیگری به جمع تبعیضی‌ها در هفته کودک نپیوندند.

جدول ۳۲۲۶ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- اکسید کلسیم- میوه گرمسیری سرشار از ویتامین- گیاه ساده تک‌سلولی ۲- شهرستانی در لرستان- عقربه‌ای در ساعت ۳- نامه‌ای که برای آگاهی عموم انتشار یابد- میوه تصفیه‌کننده خون ۴- همسر زال در شاهنامه- نوعی شناور دریایی بی‌موتور- پریشان ۵- سنگ آسیاب- پیاده در شطرنج- پناهگاه- گرداگرد دهان ۶- پول تایلند- خودروی زرهی- پایتخت ایرلند ۷- اشاره- نوعی درجه‌بندی دما ۸- بسیار بی‌رحم- سگ انگلیسی- به برنده مسابقه داده می‌شود ۹- اداره رسیدگی به تخلفات رانندگی- نرده ۱۰- برچیده‌شدن- صدای خنده بلند- بالیدن ۱۱- خدای درویش- جان‌ها- از ارتفاعات کرمانشاه- کج ۱۲- الفبای تلگراف- مؤسسه‌ای برای مبادله و انتقال پول- ماده روغنی و شفاف که در تهیه مواد دارویی به کار می‌رود ۱۳- ریزه هر چیز- آوای خوشایند ۱۴- عمیق‌ترین دریاچه آفریقا- صباغ ۱۵- می‌خورند و لنگر می‌اندازند!- قوی‌هیکل- از اجزای پیراهن.

عمودی:

۱- نام قدیم گرگان- واحد اندازه‌گیری مقاومت الکتریکی- تنها ۲- فشار برای راندن چیزی- اسباب و لوازم- پاسیو ۳- بی‌رونق- خزنده‌ای خطرناک با آرواره‌های قوی- وسیله تزریق آمپول ۴- آهار- درخشندگی- مخفف دیگر ۵- خاندان رسول اکرم(ص)- قیمتی و باارزش ۶- هدف‌ها- فرمانده گله گرگ‌ها- الفبای گوش‌نواز ۷- ابوالبشر- دکان شیرینی‌پزی- ثقیل ۸- رئیس نقالان و معرکه‌گیران در دوره صفویه- اجاره‌بها- فاخته ۹- خیال و گمان- نویسندگی- غذای شب ۱۰- کام- فایده- سستی و سهل‌انگاری ۱۱- مبهوت و متحیر- ارمغان ۱۲- مجلس شادی و نشاط- چند بیت- صفت باد ۱۳- بدگو- سدی در تهران بر روی رودخانه جاجرود- قومی در قفقاز ۱۴- لباسی از جنس مواد مقاوم در برابر آب- قرمز تیره- بندگی ۱۵- سرود دسته‌جمعی- ریسمان- لبنیات یکنواخت در اجزا.

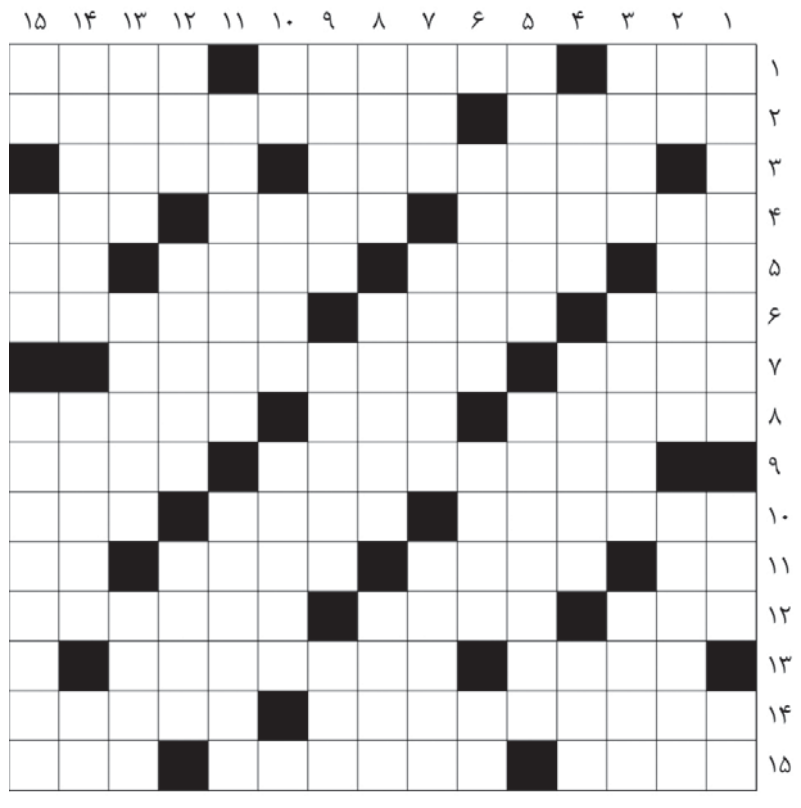

حل سودوکو سخت

۱	۶	۸	۴	۵	۳	۷	۹	۲
۳	۷	۴	۶	۲	۹	۱	۵	۸
۲	۵	۹	۸	۷	۱	۶	۴	۳
۴	۹	۲	۱	۶	۸	۵	۳	۷
۷	۸	۵	۲	۳	۴	۹	۱	۶
۶	۱	۳	۵	۹	۷	۲	۸	۴
۹	۲	۱	۳	۸	۶	۴	۷	۵
۸	۴	۶	۷	۱	۵	۳	۲	۹
۵	۳	۷	۹	۴	۲	۸	۶	۱

حل سودوکو ۲۲۲۱

۱	۲	۴	۵	۳	۸	۶	۹	۷
۸	۳	۵	۷	۹	۶	۴	۱	۲
۷	۹	۶	۲	۱	۴	۳	۵	۸
۶	۵	۹	۸	۲	۱	۷	۴	۳
۳	۱	۲	۴	۶	۷	۹	۸	۵
۴	۷	۸	۳	۵	۹	۱	۲	۶
۵	۴	۱	۶	۷	۲	۸	۳	۹
۹	۶	۳	۱	۸	۵	۲	۷	۴
۲	۸	۷	۹	۴	۳	۵	۶	۱

جدول ۳۲۲۵

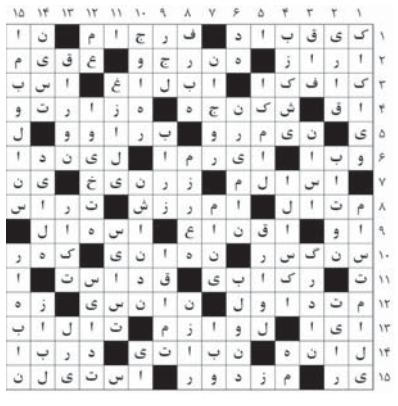

سودوکو سخت ۲۲۲۲

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۷				۱			۴	
۴	۱			۲	۹	۶		۷
		۹			۸			
۵	۶				۷			
			۴				۷	۲
			۸			۲		
۸		۵	۶	۷			۹	۴
	۴			۵				۶

سودوکو ساده ۲۲۲۲

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۵	۸		۶		۹		۲	۷
		۷		۳				
۱		۹	۵		۲		۶	
	۴	۶			۷	۹	۳	
	۱	۵	۴			۶	۸	
	۶		۷		۸	۲		۵
				۲		۷		
۲	۷		۹		۵		۴	۳